

A.R. Ismailov
Alfraganus university rektori
I.f.d. (PhD) dotsent

GREEN CAMPUS LOYIHXASIDA SALOHIYATNI OSHIRISH VA UQITIY (WP4): BARQAROR OLIY TA'LIM TIZIMINI RIVOJLANTIYISHNING KONCEPTUAL VA AMALIY ASOSLARI

Аннотация

Ушбу мақолада Erasmus+ CBHE дастури доирасида амалга оширилаётган GreenCamUz лойиҳасининг 4-иш пакети (WP4) — “Capacity Building and Training” йўналиши илмий-назарий ва амалий жиҳатдан таҳлил қилинади. Мақолада барқарор ривожланиш концепцияси, инсон капитали назарияси ва компетенциявий ёндашув асосида олий таълим тизимида яшил кампус моделини шакллантириш масалалари ёритилади. Шунингдек, ўқув курслари, тренинглари, пилот лойиҳалар ва “Green Campus Ambassador” дастурининг аҳамияти таҳлил этилади.

Калит сўзлар: барқарор ривожланиш, яшил кампус, инсон капитали, экологик таълим, GreenCamUz, Erasmus+, компетенция.

CAPACITY BUILDING AND TRAINING (WP4) IN THE GREENCAMUZ PROJECT: CONCEPTUAL AND PRACTICAL FOUNDATIONS FOR DEVELOPING A SUSTAINABLE HIGHER EDUCATION SYSTEM

Abstract

This article provides a theoretical and practical analysis of Work Package 4 (WP4) — “Capacity Building and Training” — within the framework of the Erasmus+ CBHE programme under the GreenCamUz project. The study examines the formation of a green campus model in higher education based on the concepts of sustainable development, human capital theory, and the competence-based approach. Furthermore, the significance of training courses, capacity-building activities, pilot projects, and the “Green Campus Ambassador” program is analyzed.

Keywords: sustainable development, green campus, human capital, environmental education, GreenCamUz, Erasmus+, competence.

НАРАЩИВАНИЕ ПОТЕНЦИАЛА И ОБУЧЕНИЕ (WP4) В ПРОЕКТЕ GREENCAMUZ: КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ И ПРАКТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ РАЗВИТИЯ УСТОЙЧИВОЙ СИСТЕМЫ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

Аннотация

В данной статье проводится теоретический и практический анализ рабочего пакета 4 (WP4) — «Наращивание потенциала и обучение» — в рамках программы Erasmus+ CBHE проекта GreenCamUz. В статье рассматриваются вопросы формирования модели «зеленого кампуса» в системе высшего образования на основе концепции устойчивого развития, теории человеческого капитала и компетентностного подхода. Также анализируется значение учебных курсов, тренингов, пилотных проектов и программы «Green Campus Ambassador».

Ключевые слова: устойчивое развитие, зеленый кампус, человеческий капитал, экологическое образование, GreenCamUz, Erasmus+, компетенции.

GreenCamUz (“Green Campus Initiative: Integrating Sustainability into Higher Education in Uzbekistan”) loyixasi zamonaвий oliй taъlim tizimida barqaror rivojlaniш tamoyillarini institutsional darajada жорий этишга қаратилган стратегик ташаббус сифатида aloхида илмий аҳамиятга эга. Erasmus+ CBHE дастури доирасида амалга оширилаётган мазкур loyixa 36 ойлик давомийликка эга ҳисобланади. Ушбу консорциум таркибида Алфраганус университети муҳим иштирокчи сифатида қатнашиб, loyixada ўз институционал ўрнига эга эканлиги унинг стратегик аҳамиятини яққол намoён этади.

Loyixaning asosий maқсaди taъlim tizimiga barqarorlik tamoyillarini интеграция қилиш, талабалар ва академик ходимларда экологик компетенцияларни

shakllantiriш va universitetlarni “yaшил кампус” моделлари asosida rivojlantiriшдан iborat. Bu jarayon BMTning Barqaror rivojlaniш maқсadlari (SDGs), хусусан 4-maқсad (sifatli taъlim), 11-maқсad (barqaror шаҳарлар) va 13-maқсad (iqlim ҳаракати) билан uzвий bogliқdir. Shuningdek, loyixa Evropa Ittifoқining “Green Deal” стратегияси доирасида taъlim orқali ekologik barqarorlikni taъminlashga қаратилган siёsatlar билан hamohangdir.

Alfraganus universitetining GreenCamUz loyixasidaги иштироки унинг илмий-инновацион салоҳияти, халқаро ҳамкорликдаги faоллиги va barqaror taъlim концепцияларини жорий этишга бўлган институционал тайёргарлиги билан asosланади. Университет naфақат иштирокчи, balki айрим

йўналишларда амалий платформа сифатида фаолият юритиб, хусусан “Яшил лаборатория” (Green Laboratory) пилот лойиҳасини амалга ошириш орқали муҳим вазифани бажармоқда. “Яшил лаборатория” концепцияси замонавий экологик таълимда лаборатория муҳитини ресурс тежамкор, энергия самарадор ва экологик хавфсиз тизимга айлантиришни назарда тутди. Алфраганус университетиди мазкур йўналишда амалга оширилаётган ишлар лабораторияларда энергия истеъмолини оптималлаштириш, чиқиндиларни қайта ишлаш тизимини жорий этиш ва экологик мониторинг механизмларини шакллантириш орқали ифодаланади.

WP4 — “Capacity Building and Training” иш пакети мазкур жараённинг асосий драйвери ҳисобланади. Ушбу иш пакети инсон капитали назарияси ва компетенциявий ёндашув асосида ишлаб чиқилган бўлиб, университет ходимлари ва талабаларда экологик билим ва кўникмаларни шакллантиришга қаратилган. WP4 доирасида учта асосий ўқув курси — энергия бошқаруви, чиқиндиларни қайта ишлаш ва яшил технологиялар — босқичма-босқич тарзда жорий этилади. Бу курслар орқали иштирокчилар фақат назарий билим эмас, балки амалий кўникмаларга ҳам эга бўладилар, бу эса замонавий таълимда

компетенциявий ёндашувнинг устуворлигини тасдиқлайди.

Алфраганус университети ушбу жараёнда марказий рол ўйнаб, ўқув курсларини локаллаштириш, миллий таълим тизимига мослаштириш ва инновацион таълим муҳитини шакллантиришда иштирок этмоқда. Шу билан бирга, университетда “Green Campus Ambassador” дастури жорий қилиниб, талабалар ва ходимлар орасида экологик маданиятни шакллантиришга хизмат қилмоқда. Ушбу дастур доирасида тайёрланган иштирокчилар экологик билимларни жамоатчилик орасида тарқатувчи агентлар сифатида фаолият юритадилар, бу эса таълим ва жамият ўртасидаги ўзаро алоқани мустаҳкамлайди.

Пилот лойиҳалар доирасида Алфраганус университетиди амалга оширилаётган “яшил лаборатория” ташаббуси алоҳида аҳамиятга эга бўлиб, у университетни инновацион тадқиқот марказига айлантиришга хизмат қилади. Бу лабораторияларда экологик мониторинг, ҳаво сифати таҳлили ва ресурслардан самарали фойдаланиш бўйича тадқиқотлар олиб борилиши мумкин. Илмий нуқтаи назардан, бу жараён университетларни “living lab” концепциясига яқинлаштиради, яъни таълим муассасалари реал ҳаётдаги экологик муаммоларни ҳал қилиш платформасига айланади (Evans et al., 2015).

Халқаро ҳамкорлик доирасида Алфраганус университети Европа университетлари билан биргаликда тренинглarda иштирок этиб, транс-миллий билим алмашувини амалга оширмақда. Бу жараён “glocalization” концепциясига мос равишда глобал билимларни маҳаллий шароитга мослаштириш имконини беради. Польша, Туркия ва Ўзбекистонда ўтказиладиган тренинглар университет ходимлари ва талабаларнинг малакасини ошириш билан бирга, инновацион таълим технологияларини жорий этишга хизмат қилади.

Таҳлиллар шуни кўрсатадики, Алфраганус университетининг GreenCamUz лойиҳасидаги иштироки унинг халқаро таълим майдонидаги нуфузини ошириш, таълим сифатини яхшилаш ва барқарор ривожланиш тамойилларини амалда

жорий этишга хизмат қилади. Айниқса, “яшил лаборатория” ташаббусининг амалга оширилиши университетни экологик инновациялар марказига айлантириш имконини беради. Бу эса университетнинг стратегик ривожланишида янги босқични бошлаб беради.

Хулоса сифатида таъкидлаш мумкинки, GreenCamUz лойиҳаси доирасида Алфраганус университетининг иштироки нафақат таълим жараёнини модернизация қилиш, балки университетни барқарор ривожланиш марказига айлантиришга хизмат қилади. WP4 иш пакети эса инсон капитали, экологик маданият ва инновацион технологияларни уйғунлаштирган ҳолда, Ўзбекистон олий таълим тизимида “яшил трансформация”нинг асосий драйвери сифатида намоён бўлади.